

Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach

wazony pochodzące z klasztornego ogrodu w Jędrzejowie oraz **kilka pomników** m.in. figura św. Jana Nepomucena, pomnik Stanisława Staszica czy Stefana Żeromskiego.

Muzeum Zabawek i Zabawy:

Niewątpliwie jest to atrakcja, która najbardziej ucieszy najmłodszych turystów. Jest to **największe tego**

typu muzeum w Polsce. Muzeum powstało pod koniec lat 70-tych XX w. **Na prawie 700 metrach** zobaczyć można **zbiór kilku tysięcy zabawek.** Wśród najcenniejszych eksponatów znajduje się m.in. niemiecka woskowa lalka z XVIII w., lalki z porcelanowymi główkami w strojach z przełomu XIX i XX w., XIX-wieczne ołowiane żołnierzyki czy komplety akcesoriów dla lalek - mebelków

i pokoików. Poza zabawkami historycznymi w muzeum zobaczyć można również zabawki ludowe i pochodzące z czasów współczesnych.

Rezerwat przyrody – Kadzielnia:

Niewielki **rezerwat przyrody nieożywionej** o powierzchni **0,6 ha** usytuowany w centrum Kielc. Najwyższą częścią rezerwatu jest **tzw. Skalka Geologów** wznosząca się pośrodku nieczynnego od 1962 r. kamieniołomu Kadzielnia. W **wapieniach okresu dewońskiego** zobaczyć można kilka **ciekawych zjawisk geologicznych**, m.in. **szczątki fauny** (m.in. koral, brachiopodów, ryb i głowonogów), **żyłową mineralizację kruszcowo-kalcytową, zjawiska tektoniczne i krasowe.** W południowej części kamieniołomu usytuowany jest obecnie **jeden z piękniejszych w kraju amfiteatrów.** Na jego scenie każdego roku odbywają się różnego rodzaju koncerty i festiwale znane w całej Polsce.

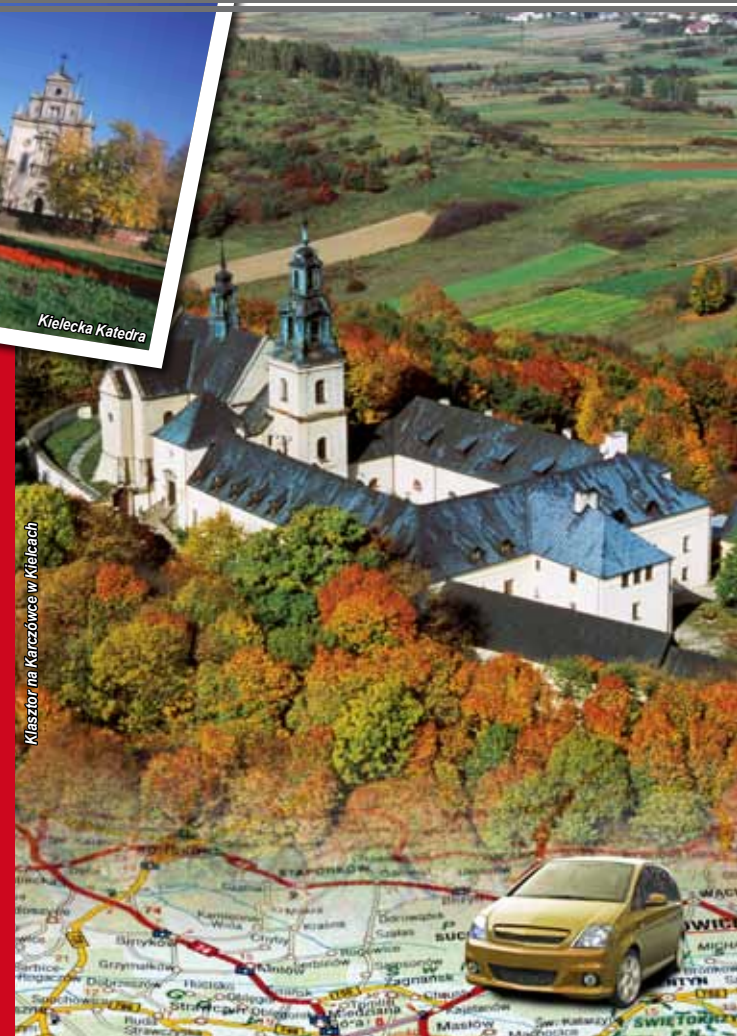

Serce świętokrzyskiego – spacer po Kielcach

Kiełcka Katedra

Klasztor na Karczówce w Kielcach

INFO ADRESY

www.sienkiewicza.pl

Informacja Turystyczna Miasta Kielce

Pl. Niepodległości 1, Hala Dworcowa (I p.)
25-506 Kielce
tel. +48 41 367 64 36 tel/fax +48 41 345 86 81
www.um.kielce.pl/turystyka
Punkt Informacji Turystycznej w Kielcach
Oddział Świętokrzyski PTTK
ul. H. Sienkiewicza 29, 25-007 Kielce
tel. +48 41 344 77 43
www.pttkkielce.pl

Muzeum Narodowe

Pałac Biskupów Krakowskich
Plac Zamkowy 1, 25-010 Kielce
Kasa biletowa tel. +48 41 344 23 18, 344 40 14
www.mnki.pl

Skarbiec Katedralny

pl. Panny Marii 3, 25-013 Kielce
tel. +48 41 344 63 07

Muzeum Diecezjalne

ul. Jana Pawła II 3, 25-013 Kielce
tel. +48 41 344 58 20
www.muzeum.kielce.pl

Muzeum Lat Szkolnych Stefana

Żeromskiego - oddział Muzeum Narodowego
ul. Jana Pawła II 5, 25-013 Kielce
tel. +48 41 344 57 92, fax +48 41 344 82 61
www.mnki.pl/zeromski

Muzeum Wsi Kieleckiej

Dworek Laszczyków
ul. Jana Pawła II 6, 25-025 Kielce
tel. +48 41 344 92 97, fax +48 41 344 50 08
www.mwk.com.pl

Dom Środowisk Twórczych

ul. Zamkowa 5, 25-009 Kielce
tel. +48 41 368 20 54, tel./fax +48 41 368 20 53
www.kielcedst.net

Muzeum Historii Kielc

ul. Św. Leonarda 4, 25-303 Kielce
tel. +48 41 340 55 20
www.muzeumhistoriikielc.pl

Wystawa – Region Świętokrzyski – człowiek, środowisko

Kamienica pod Trzema Herbami, ul. Rynek 3/5,
25-303 Kielce
Wejście od ul. Orlej 3
tel. +48 41 344 40 14 wew. 238
www.mnki.pl/orla

Muzeum Zabawek i Zabawy

pl. Wolności 2, 25-367 Kielce
tel. +48 41 343 37 00, +48 41 344 40 78
fax +48 41 344 48 19
www.muzeumzabawek.eu

Muzeum Geologiczne

Oddział Świętokrzyskiego Państwowego
Instytutu Geologicznego
Państwowy Instytut Badawczy
ul. Zgoda 21, 25-953 Kielce
tel. +48 41 361 25 37
www.pgi.kielce.pl

GeoPark Kielce

ul. Strycharska 6, 25-659 Kielce
tel. +48 41 367 66 54, fax +48 41 367 65 83
www.geopark-kielce.pl

Karłowka Klasztor 1

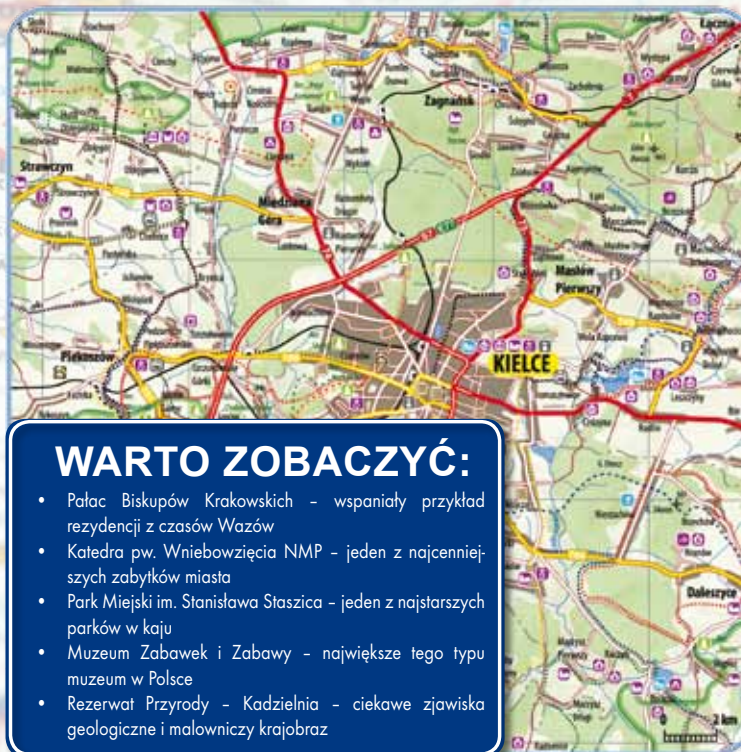
skr. poczt. 17, 25-602 Kielce 11
tel. +48 41 345 05 38, +48 41 368 38 09

Synagoga z 1903 r.

– obecnie Archiwum Państwowe
ul. Warszawska 17, Kielce

Cmentarz żydowski z 1868 r. z Lapidarium

ul. Pakosz Dolny – klucze posiada
p. Irena Kowalczyk
ul. Marmurowa 9, Kielce
tel. +48 41 361 62 10

WARTO ZOBACZYĆ:

- Pałac Biskupów Krakowskich – wspaniały przykład rezydencji z czasów Wazów
- Katedra pw. Wniebowzięcia NMP – jeden z najcenniejszych zabytków miasta
- Park Miejski im. Stanisława Staszica – jeden z najstarszych parków w kraju
- Muzeum Zabawek i Zabawy – największe tego typu muzeum w Polsce
- Rezerwat Przyrody – Kadzielnia – ciekawe zjawiska geologiczne i malowniczy krajobraz

Autorzy zdjęć: Anna Drzewiecka, Krzysztof Pęczalski, Paweł Pierściński
Tekst: Kazimierz Micorek, redakcja tekstu: Agencja Planet PR

Wydawca: Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego,
ul. Sciegiennego 2, 25-033 Kielce, tel. 041 361 80 57
www.rot.swietokrzyskie.travel

Wydawnictwo współfinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego dla rozwoju województwa świętokrzyskiego.

PRZYSTANEK ŚWIĘTOKRZYSKIE

1 KIELCE

W czasie polowania, w puszczy ogromnej, Mieszko oddalił się zbyt daleko od swoich towarzyszy polowania i został napadnięty przez zbójców. Pobity, ograbiony, z truczną w ustach, niechybnie by umarł. Ukazał się Mieszkowi Św. Wojciech, uderzył biskupim pastorałem o skąły i spowodował wyptyw wody. Gdy Mieszko napił się tej wody, odzyskał siły. W miejscu tego przykrego zdarzenia znalazł także kły dzika. W podziękowanie, Mieszko każe budować drewniany kościółek, założyć osadę. Kościół poświęcił Św. Wojciechowi, osadę na pamiątkę znalezienia kłów dzika nazwał Kielcami - dziś Kielce, a rzeczkę, Silnicą nazwano na pamiątkę odzyskania sił.

Tak o początkach Kielc głosi legenda. Historia zaś, a raczej badania archeologiczne potwierdzają w sposób jednoznaczny istnienie **osady nad Silnicą w IX w. Najwcześniejsze wzmianki** o osadzie targowej pochodzą z **1084 r.**, jest to także data **wybudowania pierwszego kościoła p.w. św. Wojciecha**. Na przełomie XI/XII w. Kielce oraz dobra tysogórskie były już we władaniu biskupów krakowskich. **Prawa miejskie** nadano Kielcom prawdopodobnie w roku 1295, inne źródła wspominają **rok 1360** i osobę biskupa Bodzantę. Potwierdzony jest jednak fakt nadania Kielcom przez kardynała Fryderyka Jagiellończyka w roku 1493 herbu, przedstawiającego na czerwonej tarczy złotej korony i złotych liter CK. W kolejnych wiekach miasto prędko się rozwija. **W XIV w.** rozpoczęła się na szeroką skalę eksploatacja pokładów rud żelaza, **w pobliżu miasta powstały liczne kuźnie, kuźnice i zakłady hutnicze**. Rozwija się również **rzemiosło**, do miasta napływa coraz więcej ludności. Kielce rozrastają się, **powstaje ratusz, szkoła, łaźnia oraz zajazd** dla odwiedzających miasto gości. Organizowano **targi** oraz kilka razy do roku duże **jarmarki**.

Rezerwat Kadzielnia w Kielcach

Ulica Sienkiewicza w Kielcach

Po zniszczeniu miasta w czasie wojen szwedzkich i ogólnym kryzysie gospodarczym nastąpił okres stagnacji na blisko 100 lat. Podjęte przez biskupów próby podźwignięcia miasta z upadku spełniły na niczym. Na skutek decyzji Sejmu Czteroletniego w roku 1789 Kielce wraz z dobrami biskupimi, przeszły na własność skarbu państwa. **W 1805 r.**, decyzją papieża Piusa VII **utworzono diecezję kielecką**. **Rok 1816** był ważnym dla Kielc, jako że miasto stało się **ośrodkiem administracyjnym w Królestwie Polskim**, co zdecydowanie podniosło jego rangę.

Wydarzenia te powiązane były ze **wzrostem znaczenia przemysłu górniczo - hutniczego**. To właśnie w Kielcach **z inicjatywy Stanisława Staszica w 1816 r.** powołano **Główną Dyрекcję Górniczą**, przy której rozpoczęła działalność **Szkoła Akademiczno - Górnicza**. Była to **pierwsza uczelnia techniczna w Polsce**. Miasto na nowo rozkwitło - powstawało coraz **więcej budynków mieszkalnych i usługowych**, rozrastała się **sieć brukowanych ulic**, usprawniono **kanalizację** oraz zadbanie o miejską zielenią, zakładając **ogrody spacerowe**. **W 1867 r. Kielce stały się stolicą guberni**. Pojawiły się nowe inwestycje przemysłowe m. in. wapienniki Kadzielnia, Wietrznia i Międzygórze, oddano linię kolejową łączącą Iwanogród, dzisiejszy Dęblin, z Zagłębiem Dąbrowskim. Bardzo ważnym dla miasta wydarzeniem było wkroczenie oraz pobyt w sierpniu i wrześniu 1914 r. I Kampami Kadrowej z Józefem Piłsudskim na czele. W latach międzywojennych umocniła się rola Kielc jako centrum administracyjnego dużego województwa.

Czas II wojny światowej to czas okrutnego terroru hitlerowskiego. Na ulicach Kielc dokonywano masowych aresztowań, egzekucji i łapanek. W kieleckim więzieniu osadzonych było w tym okresie około 16 tys. osób. W getcie żydowskim, które funkcjonowało w latach 1940 - 1942, zginęło 25 tys. Żydów. Mieszkańcy Kielc aktywnie działali w ruchu oporu, szczególnie w ZWZ - AK oraz NSZ i GL.

Niechlubną kartą w dziejach Kielc jest natomiast „**Pogrom kielecki**”, który miał miejsce 4 lipca 1946 r. Obecnie dla uczczenia pamięci tych, którzy w

czasie pogromu stracili życie co roku organizowany jest **marsz pamięci** i pojednania ludzi dobrej woli.

Pałac Biskupów Krakowskich:

Powstał w I poł. XVII w. z fundacji **biskupa Jakuba Zadzika**. Główną część usytuowanego **na Wzgórzu Zamkowym** pałacu zbudowana została na planie zbliżonym do kwadratu. Jest to przykład architektury wczesnego baroku. **Arkadowy front** budynku ozdabiają **trzy herby wykonane z kamienia** - Korab Zadzika, Orzeł Rzeczypospolitej z epoki Wazów oraz Trzy Korony kapituły krakowskiej. Po obu stronach pałacu znajdują się **dwie wieże** zwieńczone strzelistymi hełmami. W 2003 r. na tyłach pałacu otwarto **ogród włoski** będący rekonstrukcją z XVII i XVIII w. Obecnie w pałacu znajduje się **Muzeum Narodowe**.

Katedra pw. Wniebowzięcia NMP:

Jest to **jeden z najcenniejszych zabytków miasta**. **Barokowa świątynia** posiadająca zachowane **elementy romańskie** usytuowana jest na Wzgórzu Zamkowym naprzeciw Pałacu Biskupów. Pierwszy kościół romański powstał w tym miejscu w 1171 r. Przez kolejne wieki był wielokrotnie przebudowywany, by ostateczną, zachowaną do dzisiaj formę uzyskać w XIX w. Wyposażenie kościoła pochodzi z XVIII w., zaś zdobiące wnętrze malowidła powstały w XIX w. pod pędzłami uczniów Jana Matejki. Barokowy XVIII-wieczny ołtarz to dzieło Antoniego Frąckiewicza.

Park Miejski im. Stanisława Staszica:

Jeden z najstarszych i piękniejszych parków w kraju. Usytuowany jest na **ponad 7 ha** w samym centrum miasta. **Powstał w latach 30-tych XIX w.** W zachodniej części parku znajdują się **staw**, którego największą atrakcją jest znajdująca się na środku **fontanna** z ozdobnymi dyskami w kształcie ryb. Ozdobą parku poza wypielegnowaną zielenią są **barokowe rzeźby, kamienne**

Pałac Biskupów Krakowskich w Kielcach